

Motion till riksdagen 2022/23:391

av Peder Björk och Anna-Belle Strömberg (båda S)

Nya Ostkustbanan och Förbifart Örnsköldsvik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för en snabbare utbyggnad av Nya Ostkustbanan och att lösa trafiksituationen i Örnsköldsvik så att utvecklingsmöjligheter säkerställs och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Längs Norrlandskusten finns en befolkningskoncentration med ca 750 000 invånare. Där finns också en betydande del av svensk basindustri. Den gröna industriella revolutionen visar också att det finns en hög tillväxtpotential. Tillgången till effektiv infrastruktur är en nödvändig förutsättning för fortsatt gynnsam utveckling för regionen. Järnvägarna och vägarna i norra Sverige måste anpassas till dagens förändrade villkor inom industri- och servicesektorn. Det är dags för en modern och väl fungerande infrastruktur så att människor, näringsliv, kommunerna och övrig offentlig verksamhet kan utvecklas och växa.

Hög kapacitet och pålitlig trafik på järnväg är avgörande för utvecklingen av såväl näringslivet som samhället i övrigt. Till detta kommer de stora och oomtvistliga klimat- och miljöfördelarna med transporter på järnväg. Industrierna i norra Sverige är viktiga motorer för tillväxten i landet. Både insatsvaror och färdiga produkter fraktas idag till en betydande del på järnväg. Företagen beräknar dessutom att godsvolymerna kommer att öka med minst 50 procent de kommande åren.

Dagens ostkustbana är Sveriges längsta flaskhals med 27 mil enkelspårig järnväg på sträckan Gävle–Härnösand. Idag är banan överbelastad i hela sin sträckning och det finns ett mycket begränsat utrymme för fler transporter. Därför krävs dubbelspår på hela Ostkustbanan för att behoven av mer trafik och kortare restider ska kunna tillgodoses.

Genom att bygga dubbelspår skulle kapaciteten fyrdubblas och restiderna halveras på Nya Ostkustbanan.

När Norrbottenbanan är i bruk blir Nya Ostkustbanan dessutom central som länk mellan norra och södra Sverige. En tydlig etappindelning för utbyggnaden av Ostkustbanan finns redan på plats och den möjliggör en betydligt snabbare utbyggnad än som tidigare planerats. Dessutom råder en enighet om detta bland kommuner, regioner och Trafikverket. En tidigarelagd investering i kapacitetsutbyggnad på Ostkustbanan är ett av de mest lämpade objekten för att gynna sysselsättning, miljö och klimat och stärka förutsättningar för näringslivets utveckling.

För utvecklingen är det också av stor betydelse att norra Sverige får ett modernt och väl fungerande vägnät. Även med en utbyggd järnväg kvarstår det behov av transporter av gods på väg och människor behöver kunna transportera sig med bil där kollektivtrafik inte är ett alternativ. Under en lång tid har kustkommunerna i norra Sverige framfört behov av nya vägsträckningar för E4:an.

Vägarna i norr måste anpassas till dagens förändrade villkor inom industri- och servicesektorn. Detta kräver en ny förbifart för E4 i Örnsköldsvik. Men det handlar inte bara om förbättrade transporter utan även om människors hälsa. Ett av Sveriges miljömål handlar om ren luft. En stor europaväg som passerar genom stadskärnan i Örnsköldsvik innebär stora mängder skadliga partiklar som gör att människor utsätts för en negativ påverkan på hälsan. I anslutning till E4 finns förskolor, grundskola, gymnasieskola, bostäder och gallerior. Det har länge funnits åtgärdskrav på att förbättra luften i staden. Till detta kan läggas att trafiksäkerheten är väldigt låg och att människor utsätts för stora olycksrisker. Dessutom skulle en olycka med högreaktiva kemikalier få mycket allvarliga konsekvenser.

Investeringar i högre kapacitet i infrastrukturen efter Norrlandskusten är absolut nödvändiga. Det förbättrar möjligheten till hållbara och effektiva transporter av gods, men ökar även kapaciteten för persontransporter. Det gör det möjligt att utvidga de befintliga arbetsmarknadsregionerna för att säkra kompetensförsörjningen och en hög sysselsättning. Det bidrar helt enkelt till ökad tillväxt och en hållbar utveckling för hela Sverige.

Peder Björk (S)

Anna-Belle Strömberg (S)